

pordanesa *borda* 'cresta de terra que queda entre fila i fila de ceps', *AlcM* I, § 4 (Rabós d'Emp.); PCoromines anotava a Llers el 1898 a un pagès la frase «estic esmalucat de tant cavar de *borda*». De l'arag. *borda* 'casa': *bordanya*.

¹ Que molts confonen a tort amb *corral*. — ² A Cerdanya estem ja en la zona de forta vitalitat de la borda pirinenca, si bé es nota que són més nombroses en els vessants del Cadí i de la serralada que afronta amb Andorra que a la resta de la comarca. Pujant d'Estana cap a Bastanist es troben la *Borda del Baster*, a 25 minuts del poble, i la del *Ponci* a 35 (CATorras, *Cerdanya*, p. 119). I això continua funcionant allí com a apel·latiu aplicable a d'altres, car sortint del poble ja ens deien (1932) «trobaran unes *bòrdas*...». — ³ Degué llavors haver-n'hi bastantes pel Sud de la Selva i en el vessant selvatà de la Serra de Montnegre, car se'n citen moltes en docs. entorn de 1309 del Cartoral de Roca-rossa, inèdit a l'Arxiu episcopal de Solsona, que vaig llegir i en part despullar el 1964. En aquest sentit la gran reculada del mot es deu al fet que a la major part d'aquestes comarques (cap a Camprodon, etc.) l'ha reemplaçat *cabanya* (de tal mas). — ⁴ Encara que són un poc equívocues definicions com la de «*métairie*» que dona per als vessants canigonencs Mn. Jampy, *Lliris, Flors y Violes*, gloss.— ⁵ Per un error estrany (injustificable no: s'adonaria que era inversemblant l'etim. germ.) aquest dialectòleg creu que és el mateix que el cast. *bubarda* = *bubardilla*. Ni això té cap semblança amb una borda o cabana ni pot ser fonèticament, car a l'Aragó tindria la forma *bufarda (RLiR xi, 66). Alguns mesos més tard en un altre treball, de la ZRPb. LV, 584 (on dona les mateixes dades), potser s'havia adonat de la badada i s'expressa en termes vacil·lants o evasius sobre l'origen. — ⁶ De tota manera, almenys en alguns punts, sembla que hom va exagerar secundàriament la importància de la cosa que significa: «ne prend le sens de *métairie* qu'à une époque assez tardive», observava en el Gers Polge, *Mél. Phil. Gersoise*, 1959, 45.— ⁷ *Borde f.* «parc à brebis couvert de tuiles» a la Teste-de-Buch (Moureau). — ⁸ En veig encara un altre ex. en els *Comptes dels Fraires Bonis* (Montalbàn, segle XIV) on es parla de «la *borda* e calzal e vinha ---» (II, 332.11). — ⁹ Es nota que en aquests articles Wartburg infla ficant-hi molts materials que els són estranys, com ja li ho retreu M-L. pel que fa a REW, 1217. Un altre mot fantasma que hi fa aparicions és un aranès *emburdí* «souiller» que no ha existit mai (p. 440a40), tot i que Wartburg invoca per a això una nota de Mn. Griera en BDC VI, 24: Wartburg hi va canviar imprudentment la *nb* en *mb*, no adonant-se que és una errada tipogràfica per *enlurdi*, mot ben ben conegut. ¹⁰ Jud, en l'article de Rom. LII, 203, a penes en parla en una ratlla: sembla que dubta; pregunta en quina relació està això i el germanisme *bordum* «planche» amb un *camborta* recollit per Du Cange; car una derivació

amb prefix CAM- només en el terreny pre-romà fóra concebible. — ¹¹ No és la pitjor inversemblança però això també és una explicació insostenible. El tal baix llatí és una creació de notaris, sense realitat lingüística. Admetre que el neutre, gènere llavors ja mort o moribund, tingués força per modificar així un mot tan tardanament adquirit pel romànic (no pel llatí) és tenir bon davallant per cert!. — ¹² Conveni atorgat cap aquest any entre el vescomte de Castellnou i Guillem de Sant Christòfol, on s'estipula que aquell des de llavors pagarà «per ipsa alberga sesters duos de civada --- et fogaces decem --- et ipsos *borders* qui non habent boves emina una, vilaria, de civada corrent, et fogaces duas», *RBiblgrCat.* VII, 12; J. Vives en les *Const. de Catalunya*, tot definint la borda com una part que ocupa quasi la meitat del terme del mas, dona el text «si algun pagès o *border* o jove hom leixarà son mas o *bordas*», Balari (*Orig.*, 602). — ¹³ D'ací el bc. ronç. *bordaltu* citat més amunt.

Bordada, V. *bord* II *Bordaler*, V. *borda* *Bordall*, V. *bord* I *Bordanya*, V. *borda* *Bordar*, V. *bord* II *Bordegàs*, *bordegassalla*, *bordegot*, V. *bord* I *Bordejar*, V. *bord* II

BORDELL, 'casa de prostitució', mot molt estès en totes les llengües d'Occident, procedent de les romàniques i més antic en les de Cat., França i Itàlia; d'origen incert (sembla ser independent en l'origen de BORDA 'cabanya') però probablement relacionat amb *bord* 'bastard', del qual tant *bordell* com *borde-ller* poden ser derivats directes o indirectes amb el sentit de 'lloc d'on surt gent borda i on s'engendren bords' i com a nom d'aquesta mateixa gent bordissenca i fornicadora. □ 1.ª doc.: S. XIII tant *bordell* com *bordeller* 'fornicador', aquest des d'un poc abans.

En efecte, els Templers catalans, en el S. XIII, punien el frare que «apeylla altre frare ladre o *bordele* o fornicador --- o putnais o ---», segons llurs ordinations de 1201 (Miret, *TemplH*, p. 547; encara que no és inversemblant que el text que en tenim sigui una mica posterior, ni això és ben segur ni seria de més que d'uns pocs decennis, cf. el que diré del darrer mot citat); després aquest adjectiu resta un mot tant o més freqüent que *bordell* a l'Edat Mitjana, veg. exs. en *AlcM*; i per al femení: «negun hostaler ne hostalera --- o revenedora no gos vendre pa ne vi ne oli o altre vianda a fembres peccadores o *bordalleres* sinó al for que --- vendran a les altres gents», ban barceloní de 1365-72 (*DBal.*). No sempre aplicat a prostitutes, o dones de tal qualitat declarada, com en disposicions municipals, tal com la del S. xv, que cita el DAG.: «que en --- semana santa --- totes les fembres *bordelleres* de la ciutat se enclouessen dins la casa de les Egipciques».

Fora del català, també en llengua d'oc *borde-lier* «débâuché, libertin» i *bordelairia* «libertinage» són tant o més antics que *bordel*: «a joc de datz o en *bordelairia*» en Bertran Carbonel i «antan fez coblars